

HODNOCENÍ PROJEKTU ŽÁDNÁ TABU PŘED TABULÍ

Skrze projekt [Žádná tabu před tabulí](#), který probíhal v letech 2020-2022, jsme přispěli ke zkvalitnění sexuální výchovy na českých školách. Značného dopadu jsme dosáhli skrz několik aktivit prezentovaných v tomto dokumentu.

Osvětová a fundraisingová kampaň

Na začátku projektu jsme natočili [videospot](#), kde české děti a dospívající sdílí, kde získávají informace o sexu, co se dozvěděli ve škole a co jim naopak chybí. Videospot získal desetitisíce shlédnutí a použili jsme ho i v [HitHitové kampani](#). V té projekt podpořili lidé, kteří sexuální výchovu považují za důležitou a nedostatečnou. Místo cílových 300 000 Kč se podařilo vybrat rovnou víc než 412 000 Kč a mohli jsme tak v projektu dosáhnout ještě většího dopadu.

Spolufinancování projektu ovšem nebylo jediným přínosem kampaně. Cílem bylo také zvýšit povědomí o potřebě zkvalitnění sexuální výchovy. Díky kampani se nám to podařilo a dokonce 731 lidí aktivně přispělo k jejímu zlepšení.

Napříč projektem jsme také vystupovali v médiích a šířili povědomí o projektu i o důležitosti kvalitnější sexuální výchovy celkově. Přispěli jsme třeba k tvorbě článků ([IDNES](#), [Deník Referendum](#), [aktuálně.cz](#), [Refresher](#), [iRozhlas](#)), poskytovali rozhovory do televize i rádia ([Dobré ráno s ČT](#), [Radio Wave](#), podcast Národního pedagogického institutu Nová generace - vztahy, sexualita a gender ve škole s metodičkou projektu [Dagmar Krišovou](#) a ředitelkou Konsentu [Johannou Nejedlovou](#)). Projekt, lekce a problematiku sexuální výchovy na školách jsme také prezentovali na konferencích organizace Freya a České středoškolské unie a na 28. celostátním kongresu k sexuální výchově v České republice.

Průzkum připravenosti vyučujících k výuce sexuální výchovy

Ve spolupráci se společností Behavio jsme provedli průzkum, který mapoval, zda jsou čeští vyučující připraveni a schopni učit sexuální výchovu. Dotazovali jsme se i na pocit jistoty v konkrétních tématech od sexuálního násilí přes pornografii po sexuální orientaci. Zjistili jsme, že v **připravenosti vyučujících jsou značné mezery.**

Podle drtivé většiny dotázaných jsou všechna zmíněná témata důležitá (93-99 %), některá z nich se ale na jejich škole v době dotazování nevyučovala. Čtvrtina dotázaných uvedla, že se při výuce sexuální výchovy cítí občas nejistě. Nejjistější jsou si pedagogové při výuce témat používání antikoncepce (83 %) a zdravého navazování vztahů (73 %). Nejméně si jich bylo jistých naopak u témat sexuálního násilí (36 %) a pornografie (39 %). Respondentům a respondentkám jsme předložili prvotní návrhy našich lekcí sexuální výchovy. Z odpovědí vyplývá, že většina z nich by o takové lekce měla zájem nebo je považuje za zajímavé. Největší poptávka byla opět po tématech pornografie a zasílání intimního obsahu a sexuálního obtěžování a respektu.

Průzkum částečně vypovídá o trendech, o kterých informují také zahraniční studie zkoumající sexuální výchovu v Evropě. Jde zejména o nevyvážené rozložení témat ve prospěch biologických a negativních aspektů sexuality na úkor jejich pozitivních stránek. Některá témata, která jsou odbornou veřejností považovaná za zásadní (problematika pornografie, konsent), mnozí pedagogové a pedagožky nevyučují, byť jsou sami přesvědčeni o jejich důležitosti.

Zjištění průzkumu byly zpracovány ve veřejně dostupné [v prezentaci](#).

Metodiky lekcí sexuální výchovy

Na základě zjištění z našeho průzkumu i dalších zdrojů jsme vyvinuli sérii celkem **8 metodik** na následující témata:

- Respekt
- Souhlas
- Sexuální obtěžování
- Mýty o pohlavních orgánech a sexu
- Pornografie
- Zasílání intimního obsahu
- Antikoncepce
- Sexuálně přenosné infekce

Všechny metodiky byly nejprve přímo ve školách otestovány a upraveny na základě potřeb studujících i vyučujících. Hotové metodiky byly zveřejněny volně ke stažení na našem [webu](#) a také rozdávány v tištěné verzi na školeních pro vyučující a dalších relevantních akcích. Metodiky jsme

také zaslali dalším organizacím a institucím, aby nám je pomohly šířit a dostat k co nejvíce pedagogům a pedagožkám, kteří je budou ve svých hodinách využívat.

Zveřejněné lekce se setkaly s obrovským zájmem a pozitivní odezvou. Ke konci září 2022 jsme evidovali **3 491 stažení** metodik od 1 058 lidí, z toho 627 vyučujících z 576 škol. Celkově díky projektu (stažení metodik + proškolení vyučujících, viz dál) projde novými lekcemi sexuální výchovy minimálně **22 899 studujících**.

Sbírali jsme také zpětnou vazbu o tom, jak se vyučujícím s metodikami pracuje. Ohlasy byly velmi pozitivní. Ve zpětné vazbě se opakoval popis metodik jako „inspirativních“ a respondenti a respondentky cenili jejich přehlednost. Vyučující oceňují především možnost se tématům věnovat, jak dlouho je potřeba - možnost témata jak zkrátit, tak prodloužit dle potřeby skupiny. Kladně hodnocené jsou i dodatkové materiály – videa obzvlášť ocenila pedagožka vyučující na škole pro děti s lehkým mentálním postižením. Několik dotázaných dokonce zmiňuje úspěch metodik Konsentu v zahraničí, konkrétně v Belgii či v Gruzii. Na české půdě byly lekce využity i v rámci Noci vzdělávání či Člověkem v tísní při vzdělávání dětí z vyloučených lokalit.

Jeden komentář upozornil, že je velký důraz kladený na otevřenost pedagoga, což ne každý pedagog může zvládnout - tuto mezeru částečně zaplnila naše školení. Zároveň metodiky dávají prostor přizpůsobit obsah lekcí dle osobních hranic vyučujících a dle toho, v čem se cítí komfortně. Objevilo se také několik výzev – jednak ke zveřejnění metodik v angličtině a také žádost o vytvoření podobných metodik pro osvětu o LGBTQ – hlavně trans – tématech.

Ze zpětné vazby na metodiky lekcí:

„Metodiky mají vysokou variabilitu a dávají prostor rozebírat do hloubky témata, která skupinu žáků víc osloví a naopak zkrátit lekce, které se skupinou nerezonují nebo jí přijdou samozřejmé.“

„Skvělé obrázky, příběhy, hodně aktivit - velice dobře rozpracované pro učitele, dá se to rozvrhnout do více hodin, na které se pak studenti opravdu těší. Ujaly se i pojmy a to se pak velmi pozitivně projevilo v následujících diskuzích.“

„Metodiky jsou skvěle připravené, ilustrační situace se přirozeně dotýkají i stereotypních představ, které úspěšně nabourávají (nikdo ze studentů se nepozastavoval např. nad sexuálním obtěžováním muž/muž, přípravami prvního sexu mezi dvěma kluky, atd.).“

„Drtivá většina hodnotila workshop jako velice přínosný, a to dokonce i ti, kteří uvedli, že ‚většinu věcí už znali‘.“

„Na metodikách je super, že nabízejí více aktivit, ze kterých si člověk může vybrat a že tam je rovnou materiál pro žáky ke kopírování, kterým se učitel může v případě potřeby inspirovat a zjednodušit. Díky za to!“

„Musím říct, že způsob, jakým jsou metodiky vystavené, je skvělý, studující se díky nim cítí v bezpečí a otevírání témat je naprosto přirozené.“

„Studenti byli nadšení, že si s nimi někdo o této problematice povídá, a po splnění všech čtyř lekcí iniciovali, zda by se nemohly odehrát ještě nějaké. Díky lekcím za mnou studující chodí s touto problematikou pro rady a myslím, že tak byl cíl naprosto naplněn.“

Školení vyučujících

Ve vedení našich lekcí jsme skrze několik celodenních školeních vzdělali celkem 53 učitelů a učitelek. Ti si na školeních na vlastní kůži vyzkoušeli aktivity z lekcí, diskutovali o případných úskalích, která mohou ve třídě nastat, a o jejich řešeních. Měli také prostor doptat se na nejasnosti. Přínosem školení byla také možnost vzájemně sdílet tipy a poznatky z praxe.

Naprostá většina zúčastněných byla se školením velmi spokojena, několikrát se objevil i zájem zúčastnit se budoucích školení organizovaných Konsentem. V průměru 97 % zúčastněných uvedlo, že jim školení pomohlo se cítit jistěji ohledně vedení lekcí sexuální výchovy. Celých 100 % pozitivně hodnotilo organizaci školení, dostatek prostoru ptát se a práci lektorek. Kladně hodnocená byla zejména jejich profesionalita, empatie, pozitivní energie a respektující styl komunikace. Několikrát ve ZV zaznělo, že se vyučujícím líbí neotřelý a nový pohled na sexuální výchovu ve školách, který odbourává tabu místo toho, aby je udržoval. Jedna respondentka také zdůraznila, že oproti konkurenci Konsent využívá praktických ukázek, což bylo velmi kladně hodnoceno. Několikrát pozitivně hodnocena byla demonstrace toho, jak vyučovat v kolektivu s rozmanitými názory a dotazy. Celkově respondenti a respondentky odpovídali, že se cítí motivovaní a sebejistí a těší se, až budou moci vyzkoušet, co se na školení naučili. Někteří vyučující uvedli, že by ocenili rozdělení programu do dvou dnů, jelikož program byl nabitý.

Ve zpětné vazbě na školení zaznělo:

„[Školení] člověka ujišťuje o tom, že sexualita je opravdu součástí života každého člověka na světě.“

„Lektorky dokázaly demonstrovat, jak lze vytvořit bezpečné prostředí i ve velmi názorově rozmanité skupině, čímž mně osobně dodali víru v to, že bezpečné prostředí lze vytvořit v jakékoliv třídě.“

„Díky Vaším metodikám mám v podstatě vytvořený plán celé sexuální výchovy, což mi dává jistotu, že se při výuce dotýkám podstatných témat.“

„Opravdu se teď cítím motivovaná pustit se do sexuální výchovy naplno a u všech tříd. Cítím, že je to potřeba. A vnímám to tak, že je lepší udělat při sexuální výchově pár chyb (a přiznat je), než celé téma tabuizovat.“

„Po dlouhé době jsem zažila plnohodnotně využitý seminář v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů.“

„Jsem moc ráda, že jsem se mohla zúčastnit, a doufám, že se ještě na nějaké takové podobné od společnosti Konsent dostanu!“

„To, že jsme se o intimních věcech bavili "jako o chlebu s máslem", mi pomohlo odbourat některé bloky v hlavě i na jazyku.“

Nastartování reformy sexuální výchovy

V projektu proběhly dva kulaté stoly. S odbornicemi a odborníky na sexuální výchovu, stakeholdery (např. MŠMT) i dalšími organizacemi jsme na nich diskutovali o tom, jak posunout sexuální výchovu na školách v ČR vpřed. Výstupem druhého kulatého stolu (v květnu 2022) byl dopis ministroví školství, mládeže a tělovýchovy s požadavky týkajícími se podpory sexuální výchovy na školách. Na základě dopisu jsme byli pozváni k osobnímu jednání s ministrem, na kterém budeme o požadavcích a potřebách škol a vyučujících dále jednat.

Z druhého kulatého stolu vzešla také spolupráce s organizací IFMSA CZ, která svou expertízou přispěla k tvorbě biologicky zaměřených lekcí (Antikoncepce a Sexuálně přenosné infekce).

Projekt tak pomohl nastartovat systémovou změnu v oblasti sexuální výchovy v Česku.

Rozvoj organizace a budování komunity

V neposlední řadě jsme v rámci projektu pracovali na nastavení efektivnějších procesů v rámci Konsentu a zlepšení našeho fungování. Zaměřili jsme se zejména na práci s dobrovolnictvem. Počet našich dobrovolníků a dobrovolnic se zvýšil z méně než 50 před projektem na dnešních 470. Díky školení od Amnesty International ČR, do které jsme samotné dobrovolnictvo zapojili, jsme se naučili dobrovolnické práce využívat lépe. Zavedli jsme také systém stáží, které nám pomáhají lépe pracovat a stážistům a stážistkám rozvíjet se a získat cenné zkušenosti. Kromě toho jsme se proškolili ve fundraisingu, zásadách GDPR nebo třeba efektivní projektové koordinaci. Projekt tedy pomůže s budoucím fungováním nejen vyučujícím, ale i Konsentu.

Co dál?

Nekončíme! Ač jsme odvedli kus práce, spousta témat zůstává nepokrytá a pořád je co zlepšovat. Budeme proto vyvíjet metodiky lekcí na další témata a stávající lekce budeme dál rozvíjet a aktualizovat na základě nových poznatků z literatury i praxe. Metodiky budou nadále dostupné na našem webu a budeme je šířit i skrze další organizace a instituce. Budeme také pořádat další školení pro vyučující.